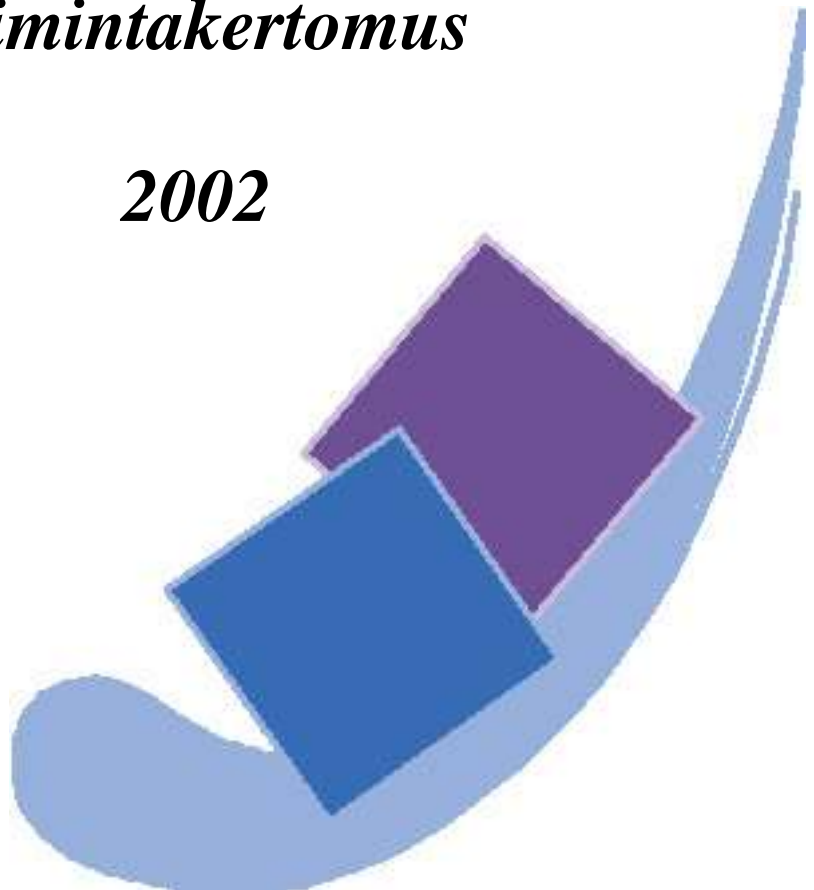

***Kaakkois-Suomen sosiaalialan
osaamiskeskus Oy Socom***

Toimintakertomus

2002

SISÄLTÖ

MA. TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	2
1. YLEISTÄ	4
2. SOCOMIN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT	4
3. STRATEGIATYÖ	4
4. SOCOMIN HANKKEET VUONNA 2002	6
4.1. Etelä-Karjalan hyvinvointikeskushanke	6
4.1.1. Maisterikoulutushanke ja sosiaalityön professuuri	6
4.1.2. Tartu-hanke	7
4.1.3. Osaava vanhustyö 2000-luvulle –hanke	7
4.2. Kolmet – hanke	7
4.3. Vanhustyön osaamisklinikka	8
4.4. Aikuissosiaalityön osaamisklinikka	9
4.5. Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka	10
4.6. Hyvinvointiteknologian osaamisklinikka	10
4.7. Kaakkois-Suomen taideapteekki	11
5. MUU SOCOMIN TOIMINTA	11
5.1. Kaakkois-Suomen Voimarinki	11
5.2. Sosiaali- ja terveystieteiden yritys	11
6. SOCOMIN KOULUTUSHANKKEET	12
6.1. Tukeva Villa Jensen -henkilöstökoulutus Kotkassa	12
6.2. Vanhustyön kehittäminen vanhainkodissa ja palvelukeskuksessa Saarella	12
6.3. Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstön laatutyön koulutus Miehikkälässä	12
6.4. Kaakkois-Suomen sosiaalipäivystys	13
6.5. Verkostoituminen voimavarana vanhustenhuollossa	13
6.6. Yksittäiset Socomin järjestämät koulutuspäivät	13
7. SELVITYKSET JA TUTKIMUKSET	13
8. SOCOMIN ORGANISAATIO JA OMISTAJUUS	14
8.1. Hallitus	14
8.2. Neuvottelukunta	14
8.3. Henkilöstö	16
9. TALOUS	16

MA. TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen ensimmäinen vuosi oli voimakasta kehittämisen aikaa. Socomin toiminnan huippuhetki oli ennen kaikkea kuntien yhteisen tahdon muodostuksen voimin perustettu oma osakeyhtiömuotoinen osaamiskeskus.

Tärkeää on ollut sosiaalityön maisterikoulutusohjelman ja sosiaalityön professuurin saamiseksi Lappeenrantaan tehty yhteistyö Kuopion yliopiston kanssa. Tämän hankkeen merkitys koko Kaakkois-Suomen sosiaalialalle on suuri. Se tuo valoa sosiaalityön tilanteeseen, sillä Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson alueella on kuntia, joissa ei ole lainkaan sosiaalityöntekijää ja kuntia, jossa ei ole yhtään pätevää sosiaalityöntekijää. Sosiaalityön tulevaisuutta ajatellen hanke on myös erittäin merkittävä, sillä se tuo sosiaalialan perustyöhön uutta osaamista ja nostaa laaja-alaisesti sosiaalialan profiilia.

Elämme postmodernissa tietoyhteiskunnassa, jossa tarvitaan uusia ajatuksia ja uusia ideoita. Toisaalta sosiaalinen on kuitenkin koko ajan löydettävä uudelleen, sillä on nähtävissä, miten sosiaalipolitiikasta on tulossa entistä epäsosiaalisempaa. Modernissa yhteiskunnassa ihminen oli pyhiinvaeltaja, postmodernia ihmistä luonnehditaan turistiksi, joka metsästää itselleen elämyksiä.

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen aputoiminimeksi valittiin Socom (social competence), joka viestittää kansainvälisyyttä ja pätevyyttä.. Tuo nimi velvoittaa meitä myös kumppanuuteen, sillä kantasana Socius merkitsee toveruutta, kumppanuutta ja solidaarisuutta. Sosiaalipolitiikassa se viittaa erityisesti tarvitsemiseen. Elämme ajassa, jossa sosiaalinen alistetaan taloudelle ja sosiaalipolitiikka saa oikeutuksensa silloin, jos se tuottaa taloudellisuutta. Kumppanuus määrittyy helposti taloudellisten lakien mukaan valikoiduksi vahvojen väliseksi kumppanuudeksi. Socomissa halutaan korostaa solidaarisuutta. Meille socomilaisille se merkitsee mm. sitoutumista pienten kuntien tarpeisiin. Erityisesti se tarkoittaa huolta pienten kuntien sosiaalityön kohtalosta, työntekijöiden saamisesta ja työssä jaksamisesta. Socomin nimen loppuosa taas edellyttää meiltä uudenlaista osaamista, innovaatioita ja hyvinvoinnin edistämistä. Socomin tehtävänä on kehittää osaamista paikallisesti ja seudullisesti. Tarvitaan pitkäjänteistä kuntarajat ylittävää kehittämistoimintaa sekä seudullista ja maakunnallista kumppanuutta.

Socomin osaamisklinikoiden tavoitteena on ulottua yli maakuntarajan ja saada aikaan aito, koko kaakkoisen Suomen kattava yhteistyöverkosto. Se merkitsee sosiaalialan työn voimaantumista, toinen toisemme osaamisen hyödyntämistä ja vahvuuksien mahdollistamista. Tästä hyvä esimerkki on Kotkaan sijoittuva Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka, joka on jo suunnitteluvaiheessa koonnut koko seutukunnan sosiaalityön johtajat ja työntekijät yhteen. Yhteinen halu ja tahto kehittää työtä lasten ja perheiden kanssa on innostavaa ja kaikkien voimavaroja lisäävää, voimaannuttavaa yhteistyötä, sillä onhan lastensuojelutyö sosiaalityön ydintä, jossa vain verkostoitumalla päästään ennaltaehkäisevään lapsen hyvinvointia parantavaan toimintaan.

Sosiaalialan osaamisen ja voimaantumisen rinnalla ikääntyvän väestön suhteellisen osuuden lisääntymisen tuomat kehittämishaasteet ovat Socomin isoja kysymyksiä. Uuden vanhenemisen käsitteen taustalla vaikuttavat tekijät ovat sosiokulttuurisia. Perinteisessä vanhuskäsityksessä vanhuus on medikalisoitu. Sosiaalisen vanhustyön kehittämien edellyttää vanhenemisen moni-ilmeisyyden tuntemista. Merkittävää on mm. se, miten tulevaisuudessa ratkaistaan monisukupolvisuus, eli tilanne, jossa pitkäikäisyyden seurauksena meillä on yhtä aikaa viisikin sukupolvea. Miten eri sukupolvet ratkaisevat kumppanuuden ja sukupolvien väliset suhteet?

Ikääntymiseen liittyy myös kysymys vanhenevasta työvoimasta. Vuonna 2005 Suomessa on EU:n ikääntynein työvoima. Mitä parempi on työikäisten ihmisten hyvinvointi, sitä parempi on ns. kolmas ikä. Eennalta ehkäisevä ja kuntouttava työ onkin aloitettava jo varhaisessa aikuisiässä.

Socomin tavoitteena on koko elämänkaaren kattavan osaamis- ja yhteistyörakenteen luominen varhaiskasvatuksesta vanhustyöhön. Edellytyksenä tälle on kuitenkin riittävän ja alan kehittämiseen sitoutuneen työvoiman saaminen sosiaalialalle. Tässä työssä Socomin on myös verkostoiduttava laaja-alaisesti. Tämä merkitsee mm. kulttuurin näkemistä tärkeänä voimavaraistavana tekijänä, jonka merkitys tulee kaiken teknisyden keskellä kasvamaan hyvinvoinnin osatekijänä.

Toimitusjohtaja Velipekka Ryttyläinen in memoriam 28.12.02

*Niin, jos haluatte sanoa, että olin rummunlyöjä,
sanokaa, että löin rumpua
oikeudenmukaisuuden puolesta;
sanokaa, että löin rumpua rauhan puolesta,
löin rumpua oikeamielisyyden puolesta.
(Martin Luther King)*

Martin Luther Kingin sanat kuvaavat hyvin Velipekka Ryttyläisen ponnisteluja solidaarisuuden ja oikeudenmukaisuuden puolesta Socomin organisaatiota ja toimintaa rakennettaessa. Socomissa jäätiin kaipaamaan häntä ja hänen voimakasta ja viisasta toimintaansa. Velipekka Ryttyläistä jäi lämmöllä muistamaan koko Kaakkois-Suomen sosiaalialan väki.

*Anita Sipilä
Ma. Toimitusjohtaja 1.8. 2002 – 31.3. 2003*

1. YLEISTÄ

Vuosi 2002 oli Socomille vahvaa toiminnan käynnistymisen ja kasvun aikaa. Lappeenrannan kaupungin tuella järjestyivät toimitilat Kareltekistä. Lappeenrannan tiloissa on työskennellyt vuoden aikana kahdeksan henkilöä. Kouvolan kaupungin tuella Socom sai kahden huoneen toimistotilat Kouvolan Kasarminmäeltä viehättävästä peruskorjatusta armeijan entisestä autokorjaamosta. Kouvolan tiloissa on koulutuspäällikön työpaikka sekä tilat yhdelle tutkijalle.

Socomin toiminnassa asetettiin suuria toiveita Etelä-Karjalan hyvinvointikeskuksen luomiselle, jonka suunnitteluun palkattiin Etelä-Karjalan kasvukeskusohjelman rahoituksella kehittämissuunnittelija. Hyvinvointikeskuskonseptiin sijoitettiin Sosiaalityön maisterikoulutusohjelma ja professuuri.

Socom toteutti yhdessä Etelä- Suomen lääninhallituksen ja Verkostoituvat erityispalvelut (VEP) kanssa Kaakkois-Suomen erityispäivähoidon tarpeen alkukartoituksen ja päivähoidon työkokoukset Imatralla, Lappeenrannassa, Kouvolassa ja Kotkassa ja samalla luotiin Socomin varhaiskasvatuksen osaamisklinikalle perustaa. Vammaisjärjestöjen kanssa kokoonnuttiin vuoden mittaan lukuisia kertoja suunnittelemaan Vammaistyön osaamiskeskusta, näissä merkeissä pidettiin Kouvolassa Vammaistyön foorumi. Tyhjäksi jääneestä virastotalosta saatiin varattua Socomin vammaistyön klinikalle ja järjestöille yhteiset tilat, jotka ovat valmiit otettavaksi käyttöön vuoden –05 alusta.

Mielenterveysyhteisöjen kanssa kokoonnuttiin keväällä -02 rakentamaan yhteistyöverkostoa, joka syksyllä pidetyssä Mielenterveysfoorumissa nimettiin Kaakkois-Suomen Voimaringiksi, jonka päätavoitteena on voimaannuttaa kolmannen sektorin toimintaa ja lisätä sen vaikutusmahdollisuuksia.

2. SOCOMIN TAVOITTEET JA TEHTÄVÄT

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan päätarkoituksena on luoda ja ylläpitää pysyvää, koko maan kattavaa alueellista yhteistyörakennetta sosiaalialan perus- ja erityisosaamisen, sosiaalialan asiantuntemuksen edistämiseksi.

Lakisääteiset tehtävät:

Laissa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta (1230/2001) 2.§ määritellään osaamiskeskuksen tehtäviksi turvata toimialueellaan:

1. Sosiaalialalla tarvittavan asiantuntemuksen kehittyminen ja välittyminen
2. Peruspalvelujen kehittyminen ja erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen
3. Sosiaalialan perus-, jatko- ja täydennyskoulutuksen ja käytännön työn monipuolinen yhteys
4. Sosiaalialan tutkimus-, kokeilu- ja kehittämistoiminnan toteutuminen

Lisäksi osaamiskeskusten tehtävänä on turvata valtakunnallista väestöpohjaa edellyttävien erityisosaamista vaativien erityispalvelujen ja asiantuntijapalvelujen kehittyminen ja välittyminen.

Vuoden 2002 toimintasuunnitelmassa Socomin toiminnalle asetettiin makro-, meso- ja mikrotason toiminnalliset tavoitteet. Makrotason toiminnalla Socom vaikuttaa alueellisten ja maakunnallisten hyvinvointistrategioiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mesotasolla toimittaessa tavoitteena on edistää kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyötä kehittämällä mm. seudullista yhteistyötä. Socomin mikrotason toiminnan tavoitteena on alan työmenetelmien kehittäminen ja työntekijöiden jaksamisen edistäminen. Tavoitteisiin kuuluvat lisäksi sosiaalialan työn laatuhankkeet, koulutukset, konsultaatiot ja työnohjaus.

Socom on alueensa kuntien kehittämistarpeista liikkeelle lähtenyt verkostoorganisaatio. Socomissa luodaan, vahvistetaan ja ylläpidetään monipuolisia yhteyksiä sosiaalialan käytännön työn, koulutuksen (perus-, jatko- ja täydennyskoulutus), tutkimuksen ja kehittämistoiminnan välillä. Socomilta edellytetään verkostoitumista alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Socom kehittää alan työtä ja osaamista, mutta se ei tuota sosiaalihuollon peruspalveluja muutoin kuin poikkeustapauksissa erillissopimuksen perusteella. Myös perinteiset viranomaistehtävät jäävät Socomin toiminnan ulkopuolelle. Koulutuspalvelujen tuottajana Socom käyttää molempia alueen ammattikorkeakouluja ja muita jo olemassa olevia koulutusorganisaatioita.

Socom on yhdessä tekemisen mahdollistaja, joka tarjoaa toimintaympäristön alueensa sosiaalialan tutkimus- ja kehittämis- ja koulutustoiminnalle.

3. STRATEGIATYÖ

Socomissa oli 18.11. 2002 arviointipäivä, jonka tarkoitus oli antaa näkökulmia ja suuntaa Socomin kehittämis- ja strategiatyölle. Arviointipäivänä kuultiin Socomin yhteistyötahoja: kuntien, järjestöjen, sosiaali- ja terveysalan yritysten, ammattikorkeakoulun ja erityishuoltopiirin edustajia.

Keskeisiksi kehittämisteemoiksi moniäänisessä arvioinnissa nostettiin seuraavat asiat:

- 1) Yhteistyöverkostot
kunnat, yritykset, yhteisöt
verkostotyön menetelmien kehittäminen
kolmannen sektorin ja julkisen sektorin välisen verkoston luominen jne
- 2) Rahoituksen turvaaminen
kehittämistyön jatkuvuus
henkilöstöresurssit (riittävyys, pysyvyys ja pätevyys)
- 3) Soveltavan tutkimuksen kehittäminen
arviointi- ja vaikuttavuustutkimus
- 4) Socomin arvoperusta / strategiaprosessi

5) Sosiaalialan profiili - vaikuttavuuden osoittaminen ja julkisuuskuvan parantaminen

Hallituksen ja neuvottelukunnan strategiatyöskentely on tuottanut Socomin toiminnan vision ja toiminta-ajatuksen

Visio

Socom on Kaakkois-Suomen sosiaalisen hyvinvoinnin, innovatiivisen osaamisen, asiantuntijuuden ja kumppanuuden kehittäjä sekä alueellinen sosiaalipoliittinen vaikuttaja.

Toiminta-ajatus

Socomin tarkoituksena on muodostaa yhteistyö- ja asiakasverkosto Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kuntien, kolmannen sektorin ja alan yrittäjien kanssa.

Tarkoitustaan Socom toteuttaa: 1) luomalla uusia toimintamalleja, 2) soveltamalla ja välittämällä alueellisesti hyviä käytäntöjä, 3) tuottamalla ja soveltamalla uutta tietoa koulutuksen, tutkimuksen ja kehitystyön avulla ja 4) kehittäväällä arvioinnilla.

4. SOCOMIN HANKKEET VUONNA 2002

4.1 Etelä-Karjalan hyvinvointikeskus-hanke

Toiminnan suunnittelu aloitettiin keväällä 2002. Tavoitteena on rakentaa Etelä-Karjalan hyvinvointikeskus verkostoksi, joka perustuu kumppanuuteen koko yhteistyöverkoston kanssa Socomin toiminta-ajatuksen ja vision mukaisesti. Tähän toimintaverkostoon kuuluvat mm. kunnat, läänin- ja maakuntien toimijat, sairaanhoitopiiri, alueen tutkimus- ja koulutusorganisaatiot, yrityssektori sekä kolmas sektori.

4.1.1 Maisterikoulutusohjelma ja sosiaalityön professuuri

Sosiaalityön maisterikoulutus (vv. 2003 – 2006) tuottaa alueelle 30 sosiaalityön maisteria. Tavoitteena on sosiaalityön osaamisen ja asiantuntijuuden turvaaminen Kaakkois-Suomessa ja asiakastyön kehittäminen ja sitä kautta kuntalaisten perusoikeuksien entistä parempi toteuttaminen.

Ohjelmassa kehitetään sosiaalityöhön ja sosiaalityön koulutukseen uutta koulutusrakennetta, jossa yhdistyy tutkintoon johtava koulutus sekä sosiaalityön käytännön kehittäminen. Koulutuksen mallintaminen perustuu kaakkoissuomalaisen sosiaalityön kehittämisen alueellisiin tarpeisiin.

Sosiaalityön professuurin tehtävänä on kehittää sosiaalityön maisterikoulutusta ja vastata yhdessä Socomin kanssa sosiaalialan tutkimustyöstä ja sen kehittämisestä alueella.

Koulutusohjelmaa hallinnoi Kuopion yliopisto.

4.1.2 Tartu- hanke

TARTU – hankkeen tarkoituksena on tukea vanhusten ja vammaisten itsenäistä suoriutumista kotona. Hankkeessa tuotetaan ja välitetään tietoa ja ratkaisuja asumisen suunnittelusta, saneeraamisesta, teknisistä laitteista ja apuvälineistä, jotka kompensoivat toimintakyvyn heikkenemistä sekä asumisen ja asuinympäristön puutteita ja luovat turvallisuutta ja viihtyvyyttä asuinympäristöön.

Hankkeen päättyessä: 1) Kunnissa on kehittynyt yhteistyö, joka tukee toiminnan jatkuvuutta. 2) Uusista toimintamalleista kehitetään pysyviä ratkaisuja. 3) Alueiden välille kehittyy toiminnan jatkuvuutta tukevaa yhteistyötä. 4) Tieto-taito saavuttaa käytännön henkilöstön ja päättäjät ja palveluiden kehittäminen jatkuu. 5) Uusia toimintakäytäntöjä on mahdollista ottaa käyttöön muualla Suomessa.

Hankkeen kesto 1.4.2002–31.12.2003. Projektikunnat ovat: Lappeenranta, Joutseno, Taipalsaari, Imatra, Ruokolahti, Rautjärvi. Projektipäällikkönä toimii YTM Sirkka-Liisa Pamilo.

4.1.3 Osaava vanhustyö 2000- luvulle –hanke

Hankkeen suunnittelu käynnistettiin keväällä 2002. Osaava vanhustyö 200 – luvulle –hankkeen päätarkoituksena uusien työntekijöiden saaminen vanhustyöhön. Hankkeen tavoitteena on

- vaikuttaa myönteisesti vanhustyöhön liittyviin asenteisiin
- luoda toimiva ja houkutteleva vanhustyön koulutussisältö toisen asteen lähihoitajien aikuiskoulutukseen
- työllistää uudelleen koulutuksen kautta työttömänä tai työttömyysuhan alaisena olevia aikuisia (yli 25 -vuotiaat)

Hanketta toteutetaan yhteistyössä Etelä – Karjalan ammattikorkeakoulun täydennyskoulutus- ja kehityspalvelun/ toisen asteen lähihoitajakoulutuksesta vastaavan Etelä - Karjalan ammattiopiston kanssa.

4.2 Kolmet –hanke

Kolmet –projektissa kehitetään yhteistyötä Savitaipaleen, Suomenniemen ja Taipalsaaren kuntien sosiaali-, terveys- ja koulutoimen sekä yksityisten palveluntuottajien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Kehittämiprojektin osatavoitteita ovat:

1. Yhteisen laatu järjestelmän kehittäminen
2. Ohjatun työkierron organisoiminen
3. Yhteisen vanhuspoliittisen ohjelman laatiminen
4. Lastensuojelun saumattoman palveluketjun kehittäminen
5. Sijais- ja harjoittelupankin rakentaminen

Projekti alkoi 1.4.2002 ja päättyi 31.12.2003. Projektia rahoittavat Kansallinen työelämän kehittämisohjelma, Savitaipaleen, Taipalsaaren ja Suomenniemen kunnat sekä näiden kuntien alueella toimivat sosiaali- ja terveystalvet tarjoavat yritykset ja yhdistykset. Projektia hallinnoi Savitaipaleen kunta. Projektipäällikkönä toimii YTM Anne Karhu Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksesta.

4.3 Vanhustyön osaamisklinikka

Vanhustyön osaamisklinikan tavoitteena on edistää vanhusväestön palvelujärjestelmien ja vanhustyön menetelmien kehittämistä Kaakkois-Suomen kunnissa ja luoda edellytykset seudullisen vanhustyön jatkuvalla kehittämiselle.

Tehtävänä on tuottaa ja välittää tietotaitoa, joka kehittää ikästrategioita ja edellytyksiä mielekkäälle elämälle ja turvalliselle selviytymiselle vanhetessa.

Klinikka toimii kuntien kehittämishankkeiden verkostona. Se organisoii ja toteuttaa kehittämisprojekteja ja tutkimushankkeita Kaakkois-Suomen kuntien vanhustyön tarpeisiin.

Vuoden aikana oltiin yhteyksissä vanhustyön toimijoihin, työyhteisöihin, järjestöihin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon oppilaitoksiin ja muodostettiin yhteistyöverkostoja.

Vuoden 2002 aikana suunniteltiin ja käynnistettiin Kuusankosken kaupungin tilaama avohuollon palveluiden ja palveluohjauksen kehittämisprojekti. Siinä mallinnetaan avohuollon palvelujärjestelmää. Päähankkeena on kotihoidon kehittäminen aluevastuisena moniammatillisena tiimityönä. Osahankkeina kehitetään ehkäisevän ja kuntouttavan toiminnan elementtejä palvelukokonaisuudeksi sekä mallinnetaan senioritiedottamista.

Klinikka oli mukana laatimassa seuraavia hankesuunnitelmia

1. Seudullisen avohuollon kehittäminen Kouvolan, Valkealan ja Kuusankosken alueella.
2. Hyvinvointia kulttuurista senioreille yhteistyössä Kotkan ja Kuusankosken kanssa.

Klinikan toimintaa tehtiin tunnetuksi tiedotustilaisuuksissa ja vanhustyön koulutuksen yhteydessä. Kesäyliopiston kanssa järjestettiin kotihoidon työpaja ja gerontologisen sosiaalityön seminaari. Vanhustyön osaamisklinikan kehittämisestä vastaa projektipäällikkö, YTM Airi Pilkama.

4.4 Aikuissosiaalityön osaamisklinikka

Aikuissosiaalityön osaamisklinikkaan keskittyy nuorten aikuisten sekä aikuisväestön hyvinvointia ja selviytymistä tukeva tutkimus- ja kehittämistyö. Painopistealueena on osallisuutta, työllisyyttä ja taloudellista selviytymistä edistävän tietotaidon kokoaminen ja uusien toimintamallien kehittäminen osaksi sosiaalialan asiantuntijuutta. Aikuissosiaalityön osa-alueesta vastaavat kehittämissuunnittelija, YTM Päivi Kaski ja tutkija, yht.yo Anna-Liisa Mansukoski

Vuoden 2002 aikana osaamisklinikka oli mukana seuraavissa hankkeissa:

Serveri - projekti

Serveri – projektin (ESR) arviontitutkimus; järjestäjänä toimii Laptuote – säätiö Lappeenrannassa. Projekti järjestää työttömille henkilöille tarkoitettuja kursseja, jotka koostuvat koulutusjaksoista ja työharjoittelusta.

Työkunto-projekti

Arviointitutkimus: Koulutus- ja kehittämishanke on tarkoitettu yli 40- vuotiaille juuri työttömäksi jääneille ja pitkäaikaistyöttömille. Projektin tavoitteena on tukea työllistymistä, ylläpitää ja edistää työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Sola-projekti- alakoulujen sosiaalityön kehittämishanke

SOLA - projekti on alakoulujen sosiaalityön kehittämishanke ja se on käynnistynyt 1.8.2002 Lappeenrannassa Luukkaan alakoulussa. Projekti toteutetaan yhteistyössä Lappeenrannan sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen ja Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen kanssa. Projektin vetäjänä toimii kehittäjä-sosionomi Merja Heinonen.

Projektipäällikkö Merja Heinonen tekee toimintatutkimusta SOLA-projektista koko projektin toiminnan ajalta. Toimintatutkimuksen työryhmä kokoontuu noin kerran kuukaudessa. Tutkimuksen tieteellinen ohjaus tulee Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukselta. Väliraportti syyskauden toiminnasta eli projektin ykkösvaiheesta ilmestyy helmikuussa 2003.

Tutkimus toimeentulotukimenoista ja –asiakkuuksista Lappeenrannassa ja kuudessa vertailukaupungissa

Tutkimus tehtiin Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksessa 1.8. - 31.12.02. Tutkimusprosessista vastasi viisijäseninen ohjausryhmä ja tutkimuksen toteuttajana ja raportin laatijana toimi kehittämissuunnittelija Päivi Kaski. Tutkimusraportti on julkaistu Lappeenrannan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen julkaisusarjassa n:o 2/2003.

Nuorten yhteispalvelupiste Vinssi

Arviointitutkimus: Vinssi on Lappeenrannan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen, Kelan, nuorisotoimen ja Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdystys ry:n yhteishanke.

4.5. Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka

Lastensuojelun ja perhetyön osaamisklinikka-hankeen tarkoituksena on muodostaa seudullinen lastensuojelun osaamisverkosto Kaakkois-Suomeen. Hankkeen suunnittelu on aloitettu 1.9.2002. Kehittämissuunnittelijana toimii Helena Oksanen.

Hankkeen tavoitteet

Lastensuojelun osaamisklinikka tarjoaa

- kunnille verkoston, joka tukee niiden kehittämishankkeita
- kuntien sosiaalihuollon työntekijöille mahdollisuuden hankkia täydennyskoulutusta, tehdä tutkimusta, suorittaa erikoistumisopintoja ja saada asiantuntija-apua asiakastapauksissa
- oppilaitoksille ja korkeakouluille mahdollisuuden yhteistyöhön opiskelijoiden käytännön opetuksessa/harjoittelussa, opinnäytetöiden ja erilaisten kehittämisprojektien tuottamisessa, opiskelijoiden jatko-opinnoissa ja muussa tutkimustyössä
- alueen asukkaille mahdollisuuden saada osaamiskeskuksesta niitä korkeatasoisia tutkimukseen perustuvia erityispalveluja, joita oma kunta ei voi tai sen ei ole järkevää yksinään hoitaa

4.6 Hyvinvointiteknologian osaamisklinikka -hanke

Hyvinvointiteknologian osaamisklinikan toiminnassa on keskeistä nykytekniikan käytäntöön soveltamisen edistäminen. Tarkoituksena on tuottaa ja välittää tietoa ja ratkaisuja asumisen suunnittelusta, saneeraamisesta, teknisistä laitteista ja apuvälineistä. Lisäksi on tarkoitus edistää kuntien vanhus- ja vammaistyöntekijöiden mahdollisuuksia hyödyntää nykytekniikan mahdollisuuksia omassa työssään. Muita tavoitteita ovat hyvinvointi-, rakennusteollisuus- ja it-teknologian pk-yrittäjien tuotteistamismahdollisuuksien edistäminen sekä toimivan asunnon ideaan perustuvan, opetusta ja tuotekehittelyä palvelevan pysyvän näyttelytilan perustaminen.

Hyvinvointiteknologian osaamisklinikan kehittämisestä ja toiminnasta vastaa projektipäällikkö Sirkka-Liisa Pamilo

4.7 Kaakkois-Suomen Taideapteekki

Kaakkois-Suomen Taideapteekki jatkoi syksyllä –01 aloittaneen Kymenlaakson Taideapteekin toimintaa. Hankkeella tuotetaan tietoa taiteen merkityksestä hoidossa, kuntoutuksessa ja ennaltaehkäisyssä. Hankkeen toteutusajankohta oli 1.9. – 31.12. 2002.

Taideapteekkihankkeen tavoitteena oli:

1. Elämänlaadun edistäminen taiteen avulla hoitolaitoksissa ja avohuollossa
2. Alueella tuotettujen taidetuotteiden vieminen myös sosiaaliseen käyttöön ja niiden elinkaaren pidentäminen mielekkäällä tavalla sekä taiteilijoiden työmahdollisuuksien lisääminen
3. Toiminnan vaikutusten seuranta ja arviointi sekä asiaa koskevan yhteiskunnallisen keskustelun herättäminen

Nyt saatujen kokemusta ja kahden aikaisemmin toteutetun Taideapteekki - hankkeen pohjalta voidaan päätellä, että taiteella on monenlaisia ja monentasoisia merkityksiä yksilön ja yhteisöjen hyvinvoinnin edistäjänä. Syksyllä –01 ja syksyllä – 02 toteutetut taideapteekkiprojektit ovat tuottaneet pohjatietoa siitä, mitä pitää ledelleen kehittää, jotta edellä oleviin tavoitteisiin päästäisiin. Taideapteekki-toiminta on saanut ESR- rahoituksen ja se jatkuu vuonna 2003 – 2004. Hanketta hallinnoi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun Kouvolan yrityspalvelu. Taideapteekkitoiminnan vastuuhenkilö Socomissa on koulutuspäällikkö, YTM Anita Sipilä.

5. MUU SOCOMIN TOIMINTA

5.1. Kaakkois-Suomen Voimarinki

Kaakkois-Suomen ensimmäinen mielenterveysfoorumi oli koolla 5.11. 2002 Kouvola-talossa. Kolmannen sektorin mielenterveysyhteisöjen yhteenliittymä sai foorumissa nimikilpailun kautta nimen Voimarinki. Nimi kuvastaa sekä yhteenliittymän muotoa että yhteistyöstä syntyvää voimaa. Socomin vastuuhenkilönä on koulutuspäällikkö Anita Sipilä

5.2. Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyys

Vuonna 2001 pidettiin ensimmäinen koko Kaakkois-Suomea koskeva yrittäjätapaaminen, jossa Socomilta toivottiin yrittäjäverkoston kehittämistä yhdessä yrittäjien kanssa. Molemmissa maakunnissa toteutettiin Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden kehittämispäivä, 10.9. Imatralla ja 20.9. Elimäellä. Verkostoitumista ja yrittäjien tapaamista, johon oli yhdistetty myös yrittäjien toivomaa koulutusta mm. kilpailuttamiskysymyksistä jatkettiin Lappeenrannassa 3.12.2002 pidetyn sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyspäivän merkeissä. Yrittäjyyteen liittyvä verkostotyö on jatkunut. Yrittäjäverkostoja on muodostettu kahdeksalle toimialalle. Kokousten aiheista vastaavat verkoston jäsenet. Tavoitteena on mm. hyvinvointiyrittäjyys/palvelupäivän valmistelu ja yrittäjäverkoston eKarjala –nettisivujen

rakentaminen.

6. SOCOMIN KOULUTUSHANKKEET

Socom järjesti vuoden 2002 aikana seuraavat Etelä-Suomen lääninhallituksen sivistisosaston tukemat ammatilliset lisä- ja täydennyskoulutukset:

6.1. Tukeva Villa Jensen –henkilökuntakoulutus Kotkassa

Koulutuksen tavoitteena oli luoda sosiaalialan työntekijöille valmiudet toimia erilaisissa asiakastilanteissa, jotka edellyttävät mm. kriisityön, päihdetyön, ratkaisukeskeisyyden ja läheisneuvonpidon koollekutsujavalmiuksia sekä ensiaputaitoja. Koulutuksen toisena tavoitteena oli luoda kaikille Villa Jensenin työntekijöille samanlainen orientaatioperusta. Koulutuksen ajankohta 9/01 – 5/02

6.2. Vanhusten huollon kehittäminen vanhainkodissa ja palvelukeskuksessa Saarella

Koulutuksen tavoitteena on syventää henkilöstön käsitystä hyvästä vanhustenhuollosta; määritellä yhteiset tavoitteet toiminnan pohjaksi; auttaa työntekijää arvioimaan ja kehittämään työmenetelmiä asiakkaan tarpeista lähtien; avo- ja laitoshuollon yhteistyön kehittäminen.

Koulutuksen kuuluu kouluttajan vetämät lähiopetuspäivät ja etätyöskentely annettujen kehittämistehtävien mukaisesti.

Koulutuksen tarkoitus on luoda vanhustenhuoltoon asiakkaan hyvinvointia ja omatoimisuutta tukevat toimivat työkäytännöt. Tarkoitus on myös edistää henkilökunnan jaksamista ja parantaa työn laatua sekä yhtenäistää henkilökunnan käsitystä vanhustyöstä.

Koulutuksen ajankohta 10/01 – 9/03

6.3. Sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön laatutyön koulutus Miehikkälässä

Koulutuksen tavoitteena on sosiaali- ja terveydenhuollon laadun kehittäminen.

Koulutus on sisältänyt kaikille työntekijöille yhteisiä koulutuspäiviä, joiden tavoitteena on ollut laatutyökäsityksen selventäminen, yhteisen näkemyksen aikaan saaminen ja laatutyön vieminen osaksi arkipäivää. Oppimisen syventäminen tapahtuu Miehikkälän kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon eri yksiköiden laatukäsikirjan tekemisenä. Koulutus aloitettiin 30.11.01. Kehittämisprosessi päättyi keväällä –03 yksiköiden käsikirjojen valmistuttua

6.4. Kaakkois-Suomen sosiaalipäivystys

Socom järjestää Kaakkois-Suomen sosiaalipäivystys-hankkeen mallintamiskoulutuksen, jonka suunnittelu tehtiin vuoden –02 aikana. Varsinaisesti toteutus alkaa keväällä 03.

6.5. Verkostoituminen voimavarana vanhustenhuollossa

Verkostoituminen voimavarana vanhustenhuollossa on Haminan ja Socomin Intereg-hanke, jossa ovat mukana Kaakkois-Suomen osaamiskeskusverkoston lisäksi Laurea-amk, ja Virosta Paide, Viljandi ja jatkossa myös Polvamaa. Hankkeessa on pidetty aloitusseminaarit Paidessa ja Viljandissa. Niiden tarkoituksena on ollut verkostoituminen ja toisten työhön tutustuminen. Hankkeen hallinnoi Hamina, Socom vastaa hankkeen koulutuksesta Haminassa. Virossa tapahtuvista seminaareista Socom vastaa yhdessä Haminan ja Laurea-amk:n kanssa. Lisäksi Socomilla on hankkeen arviointitutkimus.

Edellä olevista koulutushankkeista on vastannut koulutuspäällikkö Anita Sipilä

6.6. Yksittäiset Socomin järjestämät koulutuspäivät

- 1) Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta 19.9.2002 Kotka, kaupungin kirjaston auditoriossa. Kouluttaja varatuomari Jarkko Helminen.
- 2) Vanhustyön koulutuspäivä 5.9. 2002 Saaren kunnassa, teemana kuntouttava ja osallistava vanhustyö; kouluttajana prof. Sirkka Liisa Kivelä.
- 3) Miehikkälän laatutyöhön liittyvä koulutuspäivä 17.10. 2002, teemana innostaminen ja jaksaminen; kouluttajana Sirkka –Liisa Santapukki.
- 4) Tartu-projektiin liittyvä seminaari: Ikääntyvä, arki ja teknologia, viranhaltijoille, päättäjille ja aiheesta kiinnostuneille tahoille ja yksityisille henkilöille
- 5) Sosiaali- ja terveysalan yrittäjyyden kehittämispäivä 10.9. 2002 Imatralla ja 20.9. 2002 Elimäellä.

7. SELVITYKSIÄ JA TUTKIMUKSIA

Vuoden 2002 aikana valmistuivat seuraavat selvitykset ja tutkimukset:

Kuusela, Pekka: Hyvinvointikeskus ja sosiaalityön professori. Etelä-Karjalan alueen hyvinvointiongelmien ja asiantuntijahaastatteluiden näkemykset.

Kaski, Päivi: Tutkimus toimeentulomenoista ja –asiakkuuksista Lappeenrannassa ja kuudessa vertailukaupungissa.

Pamilo-Östberg, Sirkka-Liisa: Hyvinvointiteknologia. Kartoitus ikääntyvien ja vammaisten itsenäistä suoriutumista edistävästä toiminnasta ja osaamisesta Kaakkois-Suomessa (julkaisematon)

Mansukoski, Anna-Liisa: Serveri-projektin väliraportti ajalta 1.8. 2002- 31.8. 2002.

Mansukoski, Anna-Liisa: Työttömien työkunto-projektin väliraportti ajalta 1.8.2001-31.7.2002.

Mansukoski, Anna-Liisa: Selvitys Nuorten yhteispalvelupiste Vinssin asiakkuudesta ajalta 1.11.2002- 31.12. 2002.

Hietamies, Tarja: Osaava Vanhustyö koulutushanke.

Lumme, Soile: Erityispäivähoito Kaakkois- Suomessa. Etelä-Suomen lääninhallituksen rahoittama esiselvitys.

Heikkinen, Heli: Lasten ja nuorten hyvinvointi Lappeenrannassa. Jatkoselvitys Lappeenrannan kaupungin toimeksiannosta

8 SOCOMIN ORGANISAATIO JA OMISTAJUUS

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy:n osakkaina ovat kaikki Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson kunnat sekä Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä (Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu) ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulu Oy. Yhtiökokouksessa yhdellä osakkaalla on käytössään yksi ääni osakkeiden määrästä riippumatta.

8.1 Hallitus

Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy:n hallituksessa on yhdeksän jäsentä, joista vähintään neljän on oltava Kymenlaakson maakunnasta ja vähintään neljän Etelä-Karjalan maakunnasta. Hallituksen jäsenet valitaan Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan maakunnista vuorovuosina siten, että parillisina vuosina Kymenlaakson maakunnasta on viisi jäsentä ja Etelä-Karjalan maakunnasta neljä jäsentä; ja parittomina vuosina Etelä-Karjalan maakunnasta

Varsinaiset jäsenet:

Piirijohtaja Ilpo Hakula (pj.), Lappeenranta
 Sosiaalijohtaja Niina Korpelainen (vpj.), Kuusankoski
 Sosiaali- ja terveysjohtaja Jouko Elomaa, Imatra
 Perusturvajohtaja Hannele Partamies, Lemi

Aluepäällikkö Raimo Korjus, Kotka
 Sosiaali- ja terveysjohtaja Sirpa Kristeri, Elimäki
 Rehtori Anneli Pirttilä, Etelä-Karjalan amk
 Perusturvajohtaja Esko Riittinen, Jaala
 Rehtori Pertti Vuorela, Kymenlaakson amk

Varajäsenet:

Sosiaalijohtaja Päivi Ahonen, Joutseno
 Sosiaalijohtaja Eila Kohopää, Valkeala
 Sosiaali- ja terveysjohtaja Reijo Lanu, Hamina
 Sosiaalisihiteeri Marja-Leena Laukkanen, Saari
 Sektorirehtori Kaija Liski, Kymenlaakson amk
 Koulutusohjelmajohtaja Tarja Myllärinen, Etelä-Karjalan amk
 Sosiaali- ja terveysjohtaja Anu Olkkonen-Nikula, Iitti
 Sosiaali- ja terveysjohtaja Kristiina Sihvonen, Pyhtää

8.2 Neuvottelukunta

Hallitustyöskentelyn tueksi nimettiin neuvottelukunta. Neuvottelukunnan tarkoituksena on toimia alueellisista tarpeista nousevien innovaatioiden synnyttäjänä, ja siten hallituksen ja osaamiskeskuksen johtajan tukena.

Neuvottelukunnan tehtävät:

1. Alueellisen kehittämisen tarpeiden välittäminen sosiaalialan osaamiskeskukselle
2. Eri sektoreiden välisen yhteistyön ideointi (esim. sosiaali/sivistys; sosiaali/terveys; sosiaali/yrittäjäyys; sosiaali/tekniikka; julkinen/yksityinen/kolmas sektori)
3. Esitykset hallituksen strategiatyön tueksi
4. Sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminnan edistäminen omissa alueellisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa
5. Muut hallituksen käsiteltäväksi tuomat tehtävät

Neuvottelukunnan jäsenet:

Tuure Ainikkamäki, Kuusankoski
 Heikki S. von Herzen, Kotka
 Juha Hämäläinen, Kuopio
 Pirjo Iivanainen, Lappeenranta
 Marja Kaasalainen, Kouvola
 Sakari Laari, Kouvola
 Markku Laukkanen, Valkeala
 Raimo Liikkanen, Luumäki
 Kauko Niiranen, Karhula
 Heikki Tanninen, Imatra

Maini Saukkonen, Kuusankoski
Hannu Äikäs, Lappeenranta

8.3 Henkilöstö

Vuonna 2002 henkilökuntaa oli keskimäärin 10 henkilöä, jotka sijoittuvat seuraavasti: Kouvola: koulutuspäällikkö; Kuusankoski: projektipäällikkö; Kotka: kehittämissuunnittelija; Lappeenranta: toimitusjohtaja, 2 kehittämissuunnittelijaa, 2 projektipäällikköä, sihteeri, tutkija.

Osa-aikaisina toimi lääninhallituksen rahoittamana kaksi selvityksen tekijää ja yksi osa-aikainen tutkija Lappeenrannan kaupungin tilaaman raportin tekijänä.

9. TALOUS

Osaamiskeskusten perustoimintojen turvaamiseen maksetaan valtionavustusta. Avustus määräytyy osaamiskeskusten väestömäärän ja pinta-alan mukaan. Socomin saama perusrahoitusosuus oli vuonna 2002 160 273 € ja hankerahoitus 344 912 €. Perusrahoituksen osuus oli 31 % ja hankerahoituksen 69 % kokonaisrahoituksesta.

Perusrahoitus on riittämätön toiminnan tulokselliseen kehittämiseen, ja sen korottaminen onkin osaamiskeskusverkoston yhteinen tavoite, jonka odotetaan toteutuvan vuoden 2004 alusta.

Rahoitusrakenteeseen liittyvistä puutteista huolimatta Socom teki tilikaudella 30.10.2001 – 31.12. 2002 voitollisen tilinpäätöksen tilikauden voiton ollessa 106 967.64 €.